

OBJEŻDŻAĆ (26) *vb impf*

o oraz a jasne; e (1) *Mqcz*, é (1) *SarnStat*.

inf objeżdżać (5). ◇ *praes 1 sg* objeżdżam (5). ◇ *3 pl* objeżdżają (4). ◇ *praet 3 sg m* objeżdżał (5). ◇ *fut 3 sg m* objeżdżać będzie (1). ◇ *con 3 sg m* by objeżdżał (1). ◇ *3 pl subst* by objeżdżały (1). ◇ *part praes act* objeżdżając (4).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – *XVII* (z *Cn*) – *XVIII w.*

1. *Bywać, jeździć tu i tam; obequitare* *Modrz*, *Calep*; *circumire, frequentare, obire* *Modrz*; *circumequitare, circuncursare, perequitare* *Calep*; *circumspicere, peragrare, perlustrare, perspicere, spatari, volitare* *Cn* [w tym: *co* (11), *kogo* (2)] (17) : *BierRozm* 23; Thedy Ionátas przeprowadził się za rzekę/ obieżdżał [!] miastą [*perambulabat trans flumen et in urbibus*] *BibRadz* 1.*Mach* 11/60; *BielKron* 360v, 396v; *GórńDworz* Q4; Widziałem ja sam Ieronimá Lafkiego/ Woiewodę Sirádzkiego/ wielce mądre⁸⁰ Páná/ á wielkiey sławy mężá y waleczniká/ gdy huffy fwe iuż fprawione obieżdżał [*acies suas* [...] *obequitaret*] *ModrzBaz* 115v, 22; *SkarŻyw* 357; Marszewski Podśedek Kaliski obiezdzaiąc domy slacheckie idem erepat Dochodzi mię yz wielu innych stron *ActReg* 70; *Calep* 197a, b, [713]a, 778b.

W połączeniu szeregowym (1): ofoby ná to obráne/ áby obieżdżały/ oględowały/ y fpiłowały máiętności [*obire, inspicere et conscribere possessiones*] á dochody wżytkich *ModrzBaz* 120.

W charakterystycznych połączeniach: objeżdżać huffy, krainy, miejsca, powiaty, wojsko (2); często objeżdżać, wszędzie.

Zwrot: »objeżdżać w koło« [*szyk zmienny*] (3): obieżdżáią wżytek świat w koło ludzie Krześcijánfcy zwłáfczáz Kupcy z Luzytániey/ á nie ftycháli nigdziey o tych czyrwonych żydziech. *BielKron* 465v; [*Król*] záprawdę y toć wczyni/ że wżytkie powiaty ktore zowiemy Woiewodztwy/ w koło obieżdżać [*in orbem circumeat*]/ á w nich pewnych czáfów przemiefzkáwác będzie. *ModrzBaz* 20v; *StryjKron* 702.

2. *Jadąc okręzać, wymijać* [*co*] (3) : Byś miał obieżdżać co raz one ftoki/ Z ktorych tám krzywe biorą się potoki/ Abo żebyś miał co raz czekać lodu/ Lub fzukác brodu. *KlonFlis* C3v.

W połączeniu szeregowym (1): miáftá które fą zá Lwowem [...] nie máią dáléy z kupiámi ieżdżić/ iedno do Lwowa: áni máią indzie omiiać/ áni przeieżdżać/ álbo obieżdżać *ad loca anteriora* *SarnStat* 1047.

Zwrot: »bardzo daleko objeżdżać« (1): Portugálczycy álbo ini z záchodnich kráin mogą żeglowác morzem wielkim do Indyey/ álbo ná wfchod fłóncá/ ácz bárzo dáleko obieżdżać ná południe *BielKron* 455.

3. *Jeżdżąc na koniu poskramiać go, ujeżdżać; domare* *Calep*, *Cn*; *domitare* *Cn* [w tym: *co* (4)] (5) : Domo – Skrocám, dzikiegocznie [!] fwoiskim, vfkrámian [!], obiezdzaam. *Calep* 339b.

Zwrot: »objeżdżać konie, żrzebce« [*szyk zmienny*] (2:2): *GliczKsiąż* I8v; Oni też rozboynicy [...] Wierz mi że tám fzałone żrzebce obieżdżáią/ A bárzo lie więc rzadko ná nich ofiadáią. *RejWiz* 163; *Mqcz* 365b; ci ktorzy obieżdżáią konie/ y ku gotowości ie ćwiczą/ nie odeymuią im biegu/ áni fkakánia *GórńDworz* Ff7v.

Szereg: »osiadać i (a) objeżdżać« [*szyk 1:1*] (2): Dobrzeć czynią oni gośpodarze/ ktorzy podczas we dwu lat/ podczas we trzech ofiadáyą y obyездzáyą żrzebce *GliczKsiąż* I8v; *RejWiz* 163.

4. Jeździć konno, przejeżdżać się na koniu [na czym] (1) :

Szereg: »objeżdżać a toczyć« (1): dzyecyę [...] nyema też wten czás ni ápetytu/ áni vmyflu ná náukę/ yedno ná igry yákýe. Wyęcey mu myłl o koniku/ ná ktoremby vczyniwłsy go łoby z łafki/ obyездzał á toczył/ niż kyedy o łáćinye *GliczKsiqż* I5v.

Synonimy: **1.** przebywać; **2.** omijać; **3.** obracać.

Formacje współrdzenne cf JECHAĆ.

Cf **OBJEŹDŹANIE**

JB